

Đôi Đũa

Tác Giả: VMT

Thứ Ba, 03 Tháng 3 Năm 2009 09:14

Dù tí ái dân tí c có n̄ l̄ n đ̄ n th̄ nào đi chẳng n̄ a, tôi cũng ch̄ ng th̄ nói đũa là th̄ qū c h̄ n qū c túy c̄ a đ̄ t n̄ c ta. Chung quanh chúng ta, nḡ i Hoa, nḡ i Nh̄ t, nḡ i Cao Ly... cũng dùng đũa. Nh̄ ng đi vào n̄ p s̄ ng văn hóa c̄ a dân Vī t Nam thì đũa có l̄ là m̄ t v̄ khách quý. V̄ đũa c̄ n̄ m. Đũa m̄ c đòi chòi mâm son. Nh̄ ng câu tí c nḡ đã "nâng c̄ p" cho đôi đũa lên hàng ̄ n d̄ tinh th̄ n. Tôi v̄ a nh̄ t đ̄ c trong cū n tī u thuȳ t Ph̄ c̄ a nhà văn Chu Lai m̄ t t̄ Hà N̄ i: Bánh mì đũa c̄ .

Đ̄ i s̄ ng tình c̄ m c̄ a nḡ i dân Vī t trong ca dao cũng dính vào đôi đũa khá nhī u.

*Tôi đã b̄ o m̄ r̄ ng đ̄ ng
M̄ h̄ m m̄ h̄ m̄ b̄ ng ngay vào
Bây gī ch̄ ng th̄ p v̄ cao
Nh̄ đôi đũa l̄ ch so sao cho v̄ a.*

Đũa l̄ ch thì n̄ n ch̄ t. Nó ḡ i lên m̄ t s̄ so le th̄ m th̄ ng. L̄ ch nhau cũng hình dung b̄ ng đôi đũa, b̄ ng nhau khít khao cũng đũa m̄ t đôi.

*Đôi ta nh̄ đũa trong kho
Không ̄ , không t̄ n, không so cũng b̄ ng.*

Đũa m̄ c không đ̄ c n̄ m trên mâm son. Trèo cao quá coi không đ̄ c m̄ t.. Ph̄ i ngang hàng v̄ i nhau, x̄ ng h̄ p v̄ i nhau, con m̄ t m̄ i v̄ a.

Đôi ta là b̄ n thông dong

Như đôi đũa ngọ c n m trên mâm vàng

B i ch ng thày m nói ngang

Cho nên đũa ngọ c, mâm vàng xa nhau. Vui cũng đũa, buồn cũng đũa, trách móc cũng đũa.

Đũa dính vào cái ăn nên đũa cũng n m d nh dang trong đũa. C nghĩ t i đôi t i c p, ng i Vi t chúng ta nghĩ ngay đũa. Nghĩ t i n a, bàn tay c m đũa còn mách b o tính tình, t cách c a ng i c m đũa. Có nh ng ngón tay khéo léo thắp vào đôi đũa nh ngàn đũa i ăn ý v i nhau đũa p thùy m nh m t b c tranh, có nh ng ngón tay xuôi nh p nhàng theo đũa chân th t nh canh v i cà. Nh ng cũng có nh ng ngón tay c ng cấp đ n v t nh đánh đá hành h đôi đũa, có nh ng ngón tay v ng v e dè xoay xoay l ng l nh ng ng ngh u v i đũa. Và nhà th Ngụy n T t Nhiên đã v ra đôi tay b i r i t p tành bi t yêu nh t p tành c m đũa.

tình m i n, ph i không em, r t m ng?

cách t p tành nào cũng d h hao

thu đũa đũa i c m đũa th p cao

và nâng chén, dĩ nhiên, đũa v

Chúng ta sinh ra hình nh đã bi t c m đũa. Không bi t thì... dói. Chúng ta c m đũa t nhiên, nh th. Nh ng, trong ti m ăn, th y tây đ m c m đũa h y h y th c ăn lên mi ng m i bi t c m đũa ch ng ph i là chuy n d . Hu ng chi c m đũa cho đũa p, cho quý phái, cho ra dòng ra gi ng. Nh ng cái l ng c ng c a đôi đũa trong nh ng bàn tay chu i m n c a tây đ m c ng v i nh ng đôi m t xanh ánh lên nét hào h ng nh đang tham d vào m t trò ch i thích thú th y cũng có nét d th ng. Cái d th ng mà chúng ta c m th y m t cách k c , nh m t đũa th thu c h ng chuy n nghi p nhìn xu ng m t đũa th m i t p t nh ra lò. Nó nh m t th ... t hào dân t c!

M , CON GÁI VÀ ĐÔI Đũa

Thu còn th bé, nh ng ai t ng đ c bà, đ c m k cho nghe câu truy n c tích "Cây tre trăm đũa" h n đũa th ng anh Khoai th t thà, chăm ch b lão phú ông thách c i b ng vi c vào r ng tìm v cây tre trăm đũa. Cây tre y s dùng đũa vót đũa cho đám c i anh Khoai v i con gái phú ông. Nh ng đôi đũa c i có th đem l i ni m h nh phúc mà cũng có th làm m t đi gi c m đũa p nh t cu c đũa anh. Ông B t t b ng th ng ng i hi n lành đã giúp anh Khoai bi n gi c m đó thành s th t v i câu th n chú "kh c nh p, kh c xu t" đi u k . Tôi v n t ng t ng trong ngày đám c i anh Khoai, nh ng đôi đũa vót t cây tre trăm đũa t s đũa c đũa t trang tr ng trên m i mâm c m, là minh ch ng cho h nh phúc c a chàng trai nghèo khó y.

Đôi Đũa

Tác Giả: VMT

Thứ Ba, 03 Tháng 3 Năm 2009 09:14

Không phải ngẫu nhiên mà đôi đũa thường được dân gian ví von hình ảnh đôi vợ chồng. Hai chiếc đũa luôn đi liền với nhau thì mới làm được bữa ăn có ích, cũng như hai vợ chồng khi sống tâm cảnh hòa thì có thể cùng nhau tát cơm ăn cơm bình Đông. Người con gái bước lên gò vào nhà không tay trống, phải lấy người mình không yêu thường đã thốt lên lời than cay đắng:

*"Bây giờ chồng tôi đẹp vẻ cao
Như đôi đũa làch so sao cho bằng"*

Chuyện vợ chồng trăm năm quan trọng là thế, vậy mà có khi dân gian đánh giá không bằng chuyện một đôi đũa: "Vợ đẹp không bằng đôi đũa bền". Thế mới biết người dân mình cần trọng việc ăn uống như thế nào. Rồi nhiều người khuyên bạn ích khác đừng xây dựng hình ảnh đôi đũa như: "So bó đũa chôn cơm tẻ", "Vợ đũa cơm mềm", "Đũa mềm là chời mâm son"...

Bài học đầu tiên tôi được học khi ngồi trong mâm cơm là bài học về đôi đũa. Phải cầm đũa sao cho đúng, gắp thức ăn mà không làm rơi vãi lung tung. Ngày đầu tiên được cầm đôi đũa là một ngày khá trọng đại với một đứa bé "thích làm người lớn" bởi chuyện người lớn mới được khéo léo đi ăn khi ăn đôi đũa thật nhanh nhẹn, nhịp nhàng. Bởi tôi cầm đũa tay trái nên thường người đi ăn ngồi cách xa người bên cạnh hai bên không chạm vào nhau. Nhưng đôi đũa không chỉ có một loại mà bao gồm đũa ăn cơm, đôi đũa dài cho người ăn uống, đôi đũa cầm dùng để xỉa cơm. Ngày nay khi nhà nhà đều dùng người cầm đũa có lẽ nhiều đứa trẻ lớn lên mà không biết vợ chồng đôi đũa cần phải ăn uống như thế nào. Như khi xưa tôi được mẹ dặn rằng khi ăn cơm thì nhúng đũa xuống cho khi dính. Khi ăn xong dùng chiếc khăn gọt cơm khi cần thì không để rơi vào nhau thành tiếng bát bị âm thanh ồn ào là dấu hiệu của gia đình nhà. Đứa ăn cơm không được cầm thìa lên trên bát bởi người ta chỉ làm thế trong đám ma. Đứa trẻ con khi thấy là tôi nghe nói đứa ma chay là khi phải vĩa, chuyện bao giờ dám không làm theo lời mẹ.

Rồi nhà tôi cũng chuyển sang dùng người cầm đũa. Ngày gói đôi đũa cơm bóng loáng người cầm tre, mìn vuốt cơm một đầu cắm vào góc sâu nhất trong chén bát, tôi thấy trong một thoáng chút gì tự tin. Ngày bước ra ngoài riêng trong gian bếp thì bé xíu của anh quan trọng, hành trang hai người cầm có một valy quần áo. Trong đó luôn có chiếc bát ăn cơm, chiếc đôi đũa con và một đôi đũa cơm. Mẹ và một đôi đũa lấy chính tay bà người đã vót cho mẹ mang theo để mẹ ăn còn lấy đôi chút hình ảnh của quê hương. Hơn chục năm trôi đi mẹ người đi ăn cơm cho cả gia đình rồi

Đôi Đũa

Tác Giả: VMT

Thứ Ba, 03 Tháng 3 Năm 2009 09:14

---

hàng ngày nhìn các con cách xoi cơm sao cho đúng mực, đôi đũa cứ đưa tiên bà ngoi cho đã không còn. Nhìn đôi đũa nào cũng in dấu bàn tay mẹ, cũng là chứng nhân cho những bữa cơm gia đình đầm ấm, rộn vang tiếng chuyện trò, cười nói của các con. Cốt đi cốt đôi đũa là gói lạt trong lòng bao nhiêu kỉ niệm. Mẹ đã từng nhắc bố không bao giờ để đũa cứ đặt lẫn đũa của bố lẫn đũa của các con gì nhé nhỉ u gia đình khác vẫn làm. Khi con mới lên, biết chửi chuyện, chửi chửi, con len lén vào lấy trứng chích đũa của mẹ làm chuyện. Biết đũa của mẹ không hề làm mẹ, chửi đũa con rồi không để đũa dùng đũa ăn cơm để nghe chửi đôi đũa gọi và mời ăn trong miệng, phải trân trọng gìn giữ. Vậy mà cũng chính bàn tay mẹ đã vót cho con đôi que đan đưa tiên trong đôi bàn tay đôi đũa mẹ biết giá thành phải khó tìm đũa để tre ý, mà con thì suốt ruốt, mua nhà rồi phải để đũa đan ngay bên cạnh chính que đan của mình...

Những ngày hè về thăm ông nội, tôi vẫn thường nghe xem ông vót đũa, bàn tay ông nhanh thoăn thoắt tài tình. Vót đũa ông vót khéo ngày xưa ngày xưa mà không hề làm sai một chút. Bây giờ mẹ đi siêu thị, mua hoa lên vỉa hàng chợ lo đũa không chửi tre mà còn làm bằng nhựa, bằng inox, bằng gỗ mun, gỗ kim giao, gỗ dẻ..., không chửi đũa Việt Nam mà còn nhập về từ các nước, tất cả để làm bằng máy, thụng đưa tắm tủy, tôi lại nhớ về những đôi đũa mẹ của ông bà năm xưa. Ngày ông mất, bác cứ tay vót đũa cơm trên bát cơm quố trông đẹp lên quan tài cho ông. Nhớ về ký ức đau buồn ấy, tôi vẫn thấy hiện lên chòm nan tre xoắn của đôi đũa thụng thoáng từ mẹ như ông hiện hiện như đang mua mẹ mẹ cười. Đôi đũa gọi bố với con nghe khi còn sống và cũng theo con nghe đi về nơi an nghỉ cuối cùng.

Rồi mai đây trở thành người mẹ, trong bữa cơm đưa tiên con để đũa dùng đôi đũa, tôi sẽ kể với con rằng: Con có biết xung quanh đôi đũa là bao nhiêu câu chuyện, bao nhiêu nét đẹp của truyền thống Việt Nam ta?...

Emtiti... bài thơ này mình xin post vào... chửi emtiti hiểu ý vì sao hén...

BÀI THƠ ĐÔI Đũa

*Đũa c bài thơ em viết cho anh
Kể chi li em nói về đôi đũa
Là viết để song hành suốt đời
Anh liên tưởng về: "Đôi đũa" chửi emtiti.*

*Đôi đũa kia trông có vẻ nhu mì
Nhưng quố n quố bên nhau, sao mà chửi t th*

Đôi Đũa

Tác Giả: VMT

Thứ Ba, 03 Tháng 3 Năm 2009 09:14

---

*Dao, rĩa, môi, thìa cũng đành v n
Thoã tho t, nh p nhàng, không th r i mâm.*

*Sánh g p bên nhau đôi lúc cũng âm th m
Đ h ng th nhâm nhi cùng chén r u
R i m t ch c coi nh là b t h u
S ph n ch c còn đành l ng l n m im.*

*T c mu n ngon l i ph i k m tìm
M t ch c khác đ giúp mình g p t p
Hai ch c c nh nhau, luôn là thông đ p
Gánh vác h t mình cho đ n lúc tàn mâm.*

*V i nh ta, đôi lúc cũng còn nh m
Ch n ch ng th p, v cao là kh p kh nh
Khi đôi đũa kia, không b ng mà l ch
Ch c ch n đau lòng ng i đ t c khi ăn.*

*Đôi đũa vô tri: tre, g khô c n
Nh ng khăng khít bên nhau không ganh l
Hai ch c đũa cùng nhau chung m t ý
B a ăn nào cũng ph i có m t c đôi.*

*Cùng v i nhau theo ta tr n cu c đ i
Đ u b ng: g , tre, ngà,...hay b ng nh a
Nh ng v n bên nhau cùng g g n l i h a
G n bó c đ i su t b a t c cùng mâm.*

*Hai ch c đũa bên nhau có v âm th m
S ng ng g p khi m t đi m t ch c
Ch còn m t là m t đi b a t c
"N u không tìm đ c ch c th hai kia".*

Đôi Dũa

Tác Giả: VMT

Thứ Ba, 03 Tháng 3 Năm 2009 09:14

Thân m n,
VMT